

A Fővárosi Ítéletábra a Litresits Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Litresits András ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Balsai Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. ifj. Balsai István ügyvéd) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. október 30. napján kelt 64.P.22.640/2019/11. számú ítélete ellen az alperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az ...-nek (címe) 40.000 (negyvenezer) forint + áfa elsőfokú perkoltséget, továbbá a Magyar Államnak külön felhívásra 84.000 (nyolcvannégyezer) forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 5 (öt) napon belül a ... hírportálon a sérelmezett közléssel azonos linken a cím alatt, a lead (bevezető) felett közvetlenül mindaddig amíg az eredeti cikk elérhető, de legalább 30 napig tegye közzé az alábbi közleményt:
„Helyreigazítás
A ... napján megjelent „... embere közel kétmilliárdos kárt okozott ... - most az ellenzék polgármester jelöltje” című cikkünkben az ... alapján valótlánul híreszteltük, hogy ... másfél-kétmilliárdnyi veszteséget okozott
Ezzel szemben a valóság az, hogy ... alpolgármestereként nem volt önálló döntési jogköre az önkormányzat vagyongazdálkodásában.”
- [2] Kötelezte továbbá az alperest, hogy a kezdő oldal legelején ugyanolyan módon, ugyanakkora betűmérettel és ugyanolyan betűtípusban, ahogy a sérelmezett cikk címe is megjelent 24 órán keresztül önálló hírként tegye közzé a következő címet, melyre kattintással az eredeti cikk és az abban foglalt fenti helyreigazító közlemény közvetlenül elérhető:
„Helyreigazítás: az ... alapján valótlanosságokat híreszteltünk ... polgármester-jelölttel kapcsolatban”.

- [3] Kötelezte az ...-t, hogy fizessen meg felperesnek 15 nap alatt 75.000 forint + áfa perköltséget, valamint az adóhatóság külön felhívására 36.000 forint illetéket az állam javára.
- [4] Ítéletében ismertette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 265. §-át, a 276. § (5) bekezdését, a 495. § (1) bekezdését és a 496. § (3) bekezdését; a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 1. § 6. és 7. pontját, a 12. § (1) bekezdését; a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:54. § (1) bekezdést, valamint a Kúria PK. 12., 13. és 14. számú állásfoglalásait.
- [5] Rögzítette, hogy a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint vette figyelembe, a sajtóközlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben értékelte és a sajtóközleményt a maga egészében vizsgálta, melynek során tekintettel volt a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Ennek során azt állapította meg, hogy a cikk azt a bizonyítható tényt állította, miszerint a felperes tisztségéből eredően döntő befolyást gyakorolt arra, hogy az önkormányzat tulajdonában álló ingatlanokat valós értékük alatt értékesítsék és ezzel milliárdos nagyságrendű kárt okozott.
- [6] Kifejtette, hogy a cikkbeli tényállítás bizonyítására a perben az alperes volt köteles, és mint sajtószervnek a valótlan tényállítások vonatkozásában akkor is helyt kell állnia, ha azokat nem ő fogalmazza meg, hanem más állítását adja közre változtatás nélkül. Mellőzte az alperes okirati bizonyítékainak az értékelését, mert azok a jogvita elbírálása szempontjából alkalmatlanok és szükségtelenek voltak, mivel a kár bekövetkezésére okszerű következtetés nem vonható le az abban előadott módszertan alapján.
- [7] Rámutatott, hogy önmagában a felperes képviseleti joga alapján nem állapítható meg, hogy bármilyen értékesítésre nézve is döntő befolyást gyakorolt volna. Hangsúlyozta, hogy nem volt levonható megalapozott következtetés a cikkben állított kár bekövetkezésére sem, mert kárként az ingatlaneladások kapcsán a valós érték alatti értékesítés lenne tekinthető, melyre nézve a cikk és az ellenkérelem állítása a 30 millió forintnyi különbözetet sem éri el. Az áron aluli értékesítés ténye csak a megvalósult adásvételek időpontjában fennálló értékviszonyok alapján lenne vizsgálható és nem a cikkbeli értékelés 13-15 éves időtávlatában. Kifejtette, hogy az elmaradt bérleti díjak számítására vonatkozó közlésbeli megközelítés is téves, mert az elmaradt bérleti díjakat nem a befolyt vételárakkal veti össze, nem számol az elmaradhatatlan ráfordítási költségekkel, hanem azokat teljes egészében kárként összegzi.
- [8] Megállapította, hogy az alperes nem tett értékelhető tényelőadást bizonyítási kötelezettsége körébe eső tények igazolására, az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperes kereseti kérelme szerinti helyreigazítás közlésére kötelezte az alperest.
- [9] A perköltségről a Pp. 83. § (1) bekezdése és a 499. § (1) bekezdése alapján rendelkezett és a kiadói jogokat gyakorló gazdasági társaságot kötelezte a Pp. 81. § (2) és (5) bekezdése alapján a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdés és 4/A. § alapján megállapított mérsékelt összegű ügyvédi munkadíj megfizetésére. Az illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezése az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontján, 42. § (1) bekezdés a) pontján, 62. § (1) bekezdés f) pontján és 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének rendelkezésén alapult.
- [10] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét egészben változtassa meg és az ügy érdemében döntve a felperes

keresetét utasítsa el. A gyakorolni kért felülbírálati jogkörként a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontját jelölte meg.

- [11] Előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete sérti az Smtv. 12. § (1) bekezdését és tévesen értékelte a PK. 12. számú állásfoglalás II. pontját. Álláspontja szerint a sérelmezett közlések véleménynek és nem tényállításnak tekinthetők, ha azokat egészében és valóságos tartalmuk szerint vizsgáljuk, mert a közéleti szereplő felperesnek, ... alpolgármestereként elvégzett tevékenységét illetve kritikával.
- [12] Kifejtette, hogy a cikk valós, de az az elsőfokú bíróság által figyelembe nem vett tények alapján jutott arra a következtetésre, hogy tevékenysége anyagilag is káros volt a város számára. A cikk következtetései azon tényeken alapultak, miszerint 70 ingatlan értékesítésére került sor 2002 és 2006 között ..., amikor az alpolgármester a felperes volt, és az adás-vételi szerződéseken a felperes aláírása szerepel, aki az értékesítések során, mint az eladó törvényes képviselője vett részt. Az ingatlanok sok esetben a mai értéküknél jóval alacsonyabb áron kerültek eladásra, amely tényre a perben csatolt szakvélemény tartalmazott megállapításokat, és ezek alapján vonta le a cikk írója a következtetéseit.
- [13] Téves az elsőfokú bíróság azon álláspontja is, mely szerint a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján bizonyítania kellett volna, hogy a felperes tisztségéből eredően döntő befolyást gyakorolt arra, hogy az önkormányzat tulajdonában álló ingatlanokat valós értékük alatt értékesítsék. Ez ugyanis a közéleti viták teljes ellehetetlenüléséhez vezetne, és azt jelentené, hogy az újságíró egy közéleti szereplő tevékenységét csak szakértői véleménnyel alátámasztva nevezhetné anyagilag károsnak.
- [14] Kifejtette, hogy a közügyek intenzív vitájának szabadsága megköveteli az egyes közéleti szereplők tevékenységéről szóló kijelentések akár túlzó, felfokozott megfogalmazásának biztosítását is. A közéleti vitáról szóló közlések akkor is véleménynek minősülnek, ha tartalmazznak is olyan tényállításokat, tényközléseket, melyekre vonatkozóan esetenként éppen a rendelkezésre álló előzmények, adatok alapján állított, illetve feltételezett tények valósága vagy valótlansága a vita tárgya.
- [15] Fellebbezési ellenkérelmében a felperes - amelyet annak benyújtására a nyitva álló határidőt követően terjesztett elő -, az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben történő marasztalását kérte, ügyvédi munkadíját 20.000 forint + áfa összegben számítva fel.
- [16] Előadta, hogy az alperes valótlán tényállításai vonatkozásában egyértelműen megállapítható az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerinti helytállási kötelezettsége, mert az a közlés, hogy valaki meghatározott tevékenységével valakinek kárt okoz, nyilvánvalóan bizonyítható, de az alperes ezen állítását a perben nem tudta igazolni. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre a PK. 12. számú állásfoglalása alapján, hogy az alperes nem véleményt közölt, továbbá a felperes nem rendelkezett döntő befolyással az ingatlanok értékesítésére, amelyek eladási árai és az elmaradt bérleti díjak összege alapján nem vonható le megalapozott következtetés a kár bekövetkezésére.
- [17] Az alperes fellebbezése alapos.
- [18] A Fővárosi Ítélető tábla az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó, a Pp. 380. §-ában megjelölt körülményt nem észlelt, az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel így a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. A

felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

- [19] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az irányadó anyagi jognak nem felel meg, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás eredménye okszerűtlen, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés vonható le. Mindezekre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.
- [20] A Fővárosi Ítéltábla előjáróban arra mutat rá, hogy az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdésében foglalt szólás- és sajtószabadság a demokratikus és alkotmányos politikai rendszerek egyik legfontosabb intézménye és egyben garanciális eszköze. A sajtó a véleménynyilvánításnak, a véleményformálásnak és a véleményalkotáshoz nélkülözhetetlen információszerzésnek is az eszköze. A sajtó legfontosabb alkotmányos küldetése a közügyek alakulásában lényeges körülmények bemutatása [19/2016. (X. 28.) AB határozat] és a demokratikus közvélemény kialakítása, valamint fenntartása [165/2011. (XII. 20.) AB határozat].
- [21] A politikai viták - jelentős részben - abból állnak, hogy a közélet szereplői és a sajtó munkatársai a közvitában résztvevő egyes politikusok teljesítményét és döntéseit bírálják, kritizálják. A politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme a közügyekben megfogalmazott ezen értékítéletekre, bírálatokra és ennek során tett tényállításokra is vonatkozik [7/2014. (III. 7.) AB határozat]. Az Alkotmánybíróság joggyakorlata alapján a közügyek vitájához kapcsolódó sajtóközlések különösen erős védelemben részesülnek; a közéleti szereplők személyiségének védelme is csak szűk körben korlátozhatja a szólás- és sajtószabadságot [7/2014. (III. 7.) AB határozat és 13/2014. (IV. 18.) AB határozat].
- [22] A sajtónak kifejezett alkotmányos feladata, hogy a közhatalom gyakorlóit ellenőrizze, aminek elválaszthatatlan eleme a közügyek alakításában résztvevő személyek és intézmények tevékenységének bemutatása [34/2017 (XII. 11.) AB határozat], döntéseik bírálata. A választópolgárok ilyen információk birtokában alkothatnak szabadon véleményt a közhatalmat gyakorlók teljesítményéről, munkájának hatékonyságáról és minőségéről [13/2014. (IV. 18.) AB határozat].
- [23] Kiemelkedően igaz ez a népképviselői és önkormányzati választásokat megelőző ún. kampányidőszak idejére vonatkozóan. A perbeli közlés aktualitását az adta, hogy a felperes a 2019. év októberi önkormányzati választásokon több párt közös polgármester-jelöltjeként indult. *Az Alkotmánybíróság a 3096/2014. (IV. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy a választási kampányban más időszakokhoz képest is különösen nagy jelentősége van a választópolgárok minél teljesebb körű tájékoztatásának. A szabad és demokratikus választások és jogállamiság elve azt kívánja meg, hogy a népképviselői szervek, illetve önkormányzati testületek a választók minél megalapozottabb döntése alapján kerüljenek kialakításra. Ezért, ezen időszakban a jelöltek korábbi közügyek vitele során végzett tevékenysége kiemelt közérdeklődésre tart számot, amelynek során az széleskörű és akár erős kritika, illetve bírálat tárgya lehet.*
- [24] Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB számú határozatának indokolása értelmében a szabad véleménynyilvánításhoz való jog a kifejtett véleményt annak érték- és valóságtartalmára tekintet nélkül védi. A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a vélemény kifejtésének lehetőségét védelmezi, a kifejtett vélemény tartalmától függetlenül. Az értékítéletre, az egyén személyes véleményére a szabad véleménynyilvánításhoz való jog minden esetben kiterjed, függetlenül a

kifejtett vélemény érték- és valóságtartalmától. A közéleti szereplőknek az éles, erőteljes véleménynyilvánításokat is tőnniük kell.

- [25] A fent írtakra tekintettel a sajtóközlés megítélése során arról volt szükséges dönteni, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, az a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. A másodfokú bíróság ennek megítélése során figyelembe vette a közlés megjelenésének módját, annak az önkormányzati vagyoni értékesítésével kapcsolatos tárgyát, kontextusát, szem előtt tartotta a közlés aktualitást adó választási kampányidőszakot, értékelte a közlés durva, sértő, becsmérő és gyalázkodó kijelentésektől mentes stílusát. Ezen körülmények mellett az volt megállapítható, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, vezető önkormányzati tisztéviselő (alpolgármester) közfeladatának ellátása időszakában történt önkormányzati vagyoneértékesítést és annak következményeit elemzi közvetlenül az önkormányzati választások előtt. Ezért a közlés a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezzi [13/2014. (IV. 18.) AB határozat].
- [26] Ezt követően azt kellett vizsgálni, hogy az adott közlés értékítéletnek, vagy tényállításnak tekinthető-e. E körben nem osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontját a sérelmezett cikkbeli közlések tényállítás jellegére vonatkozóan, miután azok szövegösszefüggésükben a felperes alpolgármesteri tevékenységéről való véleményalkotásnak minősülnek, azok a felpereshez, mint vezető politikushoz, egyben ... korábbi alpolgármesteri tisztségéhez kapcsolt értékítéletek. Ezen újságírói vélemény, illetve kritika pedig azon valós tényen alapul, hogy az adásvételi szerződéseket a felperes írta alá az önkormányzat nevében, törvényes képviselői joga alapján eljárva.
- [27] Az írás sarkosan, a felperesre nézve negatív módon mutatja be az ingatlanok értékesítése nyomán a felperes alpolgármesteri tevékenységét és annak eredményességét. A cikk konkrétumokra, okiratokra, valamint az egyes ingatlanok értékbecslésére és adásvételi árára hivatkozva fogalmazza meg bírálatát, amely bizonyítékokat a Pp. 263. § (1) bekezdése, 265. § (1) bekezdése és 498. § (1) bekezdése alapján szükséges volt értékelés alá vonni az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően.
- [28] Az alperes cikkében a ... (...) adásvételi szerződését és a ... szám alatti ingatlan értékbecslésének adatait vette következtetése alapjául, majd a perben becsatolta ... által készített értékesítésre vonatkozó elemzés adatait, továbbá a ... szám alatti ingatlan ...-én kelt az adásvételi szerződését is. Ezek alapján az volt megállapítható, hogy a sérelmezett közlés rendelkezik olyan konkrét ténybeli alappal, amelyet a cikk ismertetett gazdasági tartalmú értékítéletének megfogalmazása során.
- [29] Utal a másodfokú bíróság arra, hogy a Bladet Tromsø és Steensas kontra Norvégia ügyben az Emberi Jogok Európai Bírósága arra mutatott rá, hogy *a közérdekű információkat terjesztő sajtó tevékenységének akadályozására, a sajtó közvitában való részvételének gyengítésére csak a legszigorúbb vizsgálat alapján van lehetőség. Az újságíró a munkája során észszerűen támaszkodhat a vitatott tényállítást megfogalmazó jelentés, szakvélemény tartalmára* [EJEB, Bladet Tromsø és Steensas kontra Norvégia (21980/93), 1999. május 20.].
- [30] Az értékbecslés adatai, az értékesítést követő ingatlanár emelkedés és az ingatlanok bérbeadásból elérhető bérleti díjak összegzésén alapuló következtetés a szerkesztői, újságírói szabadság egyik megnyilvánulási formája. Az önkormányzati vagyonnal, illetve közpénzekkel történő gazdálkodás vonatkozásában a sajtóközlemények és a közéleti megszólalások széles körben elterjedt módon használják a károkozás fogalmát. Adott esetben a cikk teljes szövegkörnyezetét alapul véve az ügyletek közvagyon elherdáló és károkozó minősítése nem a polgári jogi jogellenesség jelentés

tartalommal bírtak, attól elszakadtak. Az írás a felperes tevékenységével oksági összefüggésben keletkező veszteség körében azt a véleményt közvetíti az átlagolvasó felé, hogy az alpolgármester részvételével történt értékesítés és annak módja nem volt gazdasági szempontból jó és okszerű döntés, miután az vagyonvesztést eredményezett az önkormányzat számára.

- [31] A közügyek vitathatósága körében kimunkált alkotmánybíróági érvrendszer alapján pedig a véleménynyilvánítás szabadságát nem gátolhatja az, ha a közlésben szereplő értékítélet, nevezetesen az ingatlanok értékesítésnek tényéből és eladási árából vont következtetés az érintettek saját értékítéletével és álláspontjával nem egyezik meg.
- [32] Az írás nem állítja, hogy önálló döntési jogkörben eljárva értékesítette az ingatlanokat a felperes. Ezzel szemben abból a valós tényből kiindulva, miszerint az alpolgármester felperes törvényes képviselői minőségében írta alá az adásvételi szerződéseket, bírálja a vagyonértékesítés folyamatát és ... Önkormányzatát képviselő felperest. Mindezekre tekintettel a közszereplő és polgármester-jelöltként induló felperesnek túrnie kellett az önkormányzati választást közvetlenül megelőző időszakban korábbi alpolgármesteri tevékenységével összefüggő - újságírói véleménynek minősülő - cikkbeli bírálatot, kritikát; annak helyreigazítására nem volt törvényes lehetőség.
- [33] A felperes fellebbezése eredményre vezetett, a másodfokú döntés eredményeként a felperes teljes pervesztes lett, köteles ezért Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperesi sajtóterméket kiadó ... részére - figyelemmel a Pp. 499. § (1) bekezdésére - a perköltség megfizetésére.
- [34] A Pp. 81. § (5) bekezdése szerint a jogi képviselővel eljáró fél a perköltségét kizárólag jogszabályban meghatározott költségjegyzék előterjesztése útján számíthatja fel. A felperes csak az elsőfokú eljárásban csatolta a 31/2017. (XII. 27.) IM rendelet által rendszeresített költségjegyzéket, költségeit az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással kívánta felszámítani. Ennek megfelelően a Fővárosi Ítéltábla a pervesztes felperest csak az alperes elsőfokú perköltségének megfizetésre kötelezte, melynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján állapított meg.
- [35] A pervesztes felperes köteles viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján számított 48.000 forint összegű fellebbezési eljárási illetéket a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 2. és 3. §-ában foglaltak szerint.

Budapest, 2020. március 31.

. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Virág Csaba s.k.
előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő